

„Antonín Otta“

V této eseji bychom se měli v rámci projektu Paměť Národa zaměřit na ta nejhorší léta ze života pana Otty, který byl tak ochotný, že se s námi sešel, a o všem, co jsme chtěli vědět, nám otevřeně povyprávěl. Však od té doby, co jsem se s panem Ottou seznámila, a věřím, že tak to nemám pouze já z naší skromné skupinky, tudíž řekněme, co jsme se my všichni s panem Ottou seznámili, a od té doby, co nám během přibližných dvou hodin odkryl své mládí, kdy u nás panoval socialismus a byl on jako čerstvě plnoletý muž odveden někam pryč, bůh vlastně ví kam, uvědomili jsme si, jaké máme štěstí, že vlastně vůbec žijeme v době, jako je tato.

Abych začala od začátku, pan Antonín Otta, narozen roku 1923, se přistěhoval za svou rodinou z Jičína v roce 1946 do vesnice nedaleko Karlových Varů nesoucí název Sedlečko, tehdy spíš známé pod jeho německým názvem Sattelles. Všichni tu dobu považovali za chaotickou a nevyrovnanou, ale to nikdo z rodiny Ottových ještě nevěděl, co nastane. Zprvu všichni bydleli pohromadě v domě číslo šest, ještě společně s německou rodinou, která čekala na odsun. Navzdory době byl však každý v domě ochoten přiložit ruku k dílu a ve vůli všech byla i spořádanost a přátelskost. Po odsunutí německé rodiny byl Ottovým přidělen v Sedlečku nový dům, dům číslo šestnáct, a tak se po přibližných šesti měsících přesunuli o kousek dál. Také jim bylo přiděleno kolem deseti hektarů půdy, kterou se rozhodli využít na hospodaření. Ještě před přestěhováním do Sedlečka se pan Otta vyučil obchodním příručím, ale místo vykonávání tohoto řemesla nadále po válce spíše vypomáhal rodině. V tomto domě, tedy domě číslo šestnáct, se také rozhodli zřídit si malý podnik, kde se novým přistěhovalým prodávaly potraviny a základní potřeby do domácnosti.

I přes vládnoucí totalitní režim si člověk řekne, že to všechno možná vlastně ani nezní tak špatně. To opravdu nezní, ale možná, než si člověk udělá názor na režim jako takový, by nebylo od věci popsat i ty stinné stránky. Ty stránky, kvůli kterým se dnes z většiny nevzpomíná na doby socialismu v dobrém. Na začátku léta roku 1950 totiž zničením pana Ottu odvedli příslušníci tehdejší Státní bezpečnosti, zkratkou StB, ale snad nejčastěji zmiňovaní jako „Estébáci,“ kteří v podstatě nesloužili k ničemu jinému než k likvidaci protivníků komunistického režimu. Zatímco on neměl žádné tušení o tom, co ho čeká, co se děje, nebo co se údajně podle zatykače dít mělo, ocitl se ve vazbě na policejní stanici v ulici I. P. Pavlova. A jaký vlastně ten zatykač byl? Sám on to nevěděl. Nikdo mu to neřekl. Myslím, že jen málokdo z nás si vůbec dokáže představit situaci, že by nás odvedl zaměstnanec městské policie do vazby bez udání jakéhokoliv důvodu, a že by na to vůbec měl pravomoci. A tehdy to bylo na denním pořádku. Zde, ve vazbě na I. P. Pavlova se Antonín setkal se svými rodiči, kteří ho před jedním z výslechů navštívili, a kteří byli rozhodnutí zasáhnout. Strávil zde kolem půl roku, než byl z tohoto místa převezen na pražský Pankrác, kde mu byl po dalších čtyřech měsících čekání ze dne na den na to, co bude dál, sdělen rozsudek. Byl viněn z páchání protistátní činnosti a odsouzen na 15 let v pracovním táboře. Při soudu, kdy neměl v podstatě žádnou možnost promluvit, mu ukázali ženu, se kterou měl údajný čin páchat, ale on ji v životě neviděl. Když to však řekl, byl navíc obviněn ze lži. A toto vážně není ojedinělý případ. Je to jeden z mnoha případů, který hovoří o tom, že na komunismus se v dobrém myslet prostě a jednoduše nemá.

Po roce ve věznici ve Vyšňanově, a také v pracovním táboře Eliáš na Jáchymovsku, kde se pracovalo za ne příliš dobrých podmínek jak v létě, tak i zimą, byl pan Antonín propuštěn. Nikde se mu ale nedostalo žádného vysvětlení, a stejně tak ani žádné omluvy. Až po sametové revoluci na počátku devadesátých let byl odškodněn.

Po tom, co jsem vám vyprávění pana Otty zestručnila do tří odstavců, myslím, že si každý svůj názor na dobu, ve které se to nepravými obviněními, chaosem a čekáním na to, co nastane, jen hemžilo, již utvořil, ale kdyby někoho zajímal můj osobní závěr, na kterým jsem se shodla i se zbytkem našeho

pamětnického týmu, nyní přichází ten čas, kdy má prostor si ho vyslechnout. To, že doba komunismu byla těžká a nestabilní, asi všichni víme. Ale pod pojmem „těžká a nestabilní doba“ si převážná většina z nás ani zdaleka nedovede představit to, co ten stejný pojem znamená pro lidi, kteří v té době doopravdy žili a na vlastní kůži v ní byli. Už jenom to, že těmto lidem i nyní, v roce 2017 zůstaly tak silné a nepříjemné vzpomínky v paměti, za něco hovoří. Věřím, že pan Antonín Otta není jediný, kterému zůstaly nezodpovězené otázky, na které se už nejspíš nikdy nedozví odpověď, i když by ji asi rád znal, a rozhodně by nebyla jenom jedna. Rozhovor sám pro mne a mé vrstevníky znamenal hodně, jelikož jsme se přiblížili k době komunismu víc, než bychom se přiblížili v lavicích škol a listech nejruznějších knih. Na samý konec bych ráda udělala tečku za tím vším větou především spisovatele Arthura C. Clarka: „Netvrdím, že známe odpovědi na všechno, avšak otázky nám stojí za přemýšlení.“